

Sygn. akt VI U 1664/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2014 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania **A. Z.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.**

z dnia 20 marca 2013 r. znak (...) E

w sprawie: **A. Z.**

przeciwko: **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych**

Oddziałowi w B.

o wypłatę wstrzymanej emerytury

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. do wypłaty ubezpieczonej A. Z. wstrzymanej emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do dnia 21 listopada 2012 roku,

II żądanie ubezpieczonej przyznania odsetek ustawowych od świadczeń wskazanych w punkcie I wyroku przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B..

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 1664/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 marca 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpoznaniu wniosku A. Z. z dnia 28 listopada 2012r. – na podstawie art. 151§1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013r. poz. 267) odmówił uchylenia swojej wcześniejszej decyzji z dnia 13 października 2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawieszala – na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010r. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) – prawo do emerytury za okres od 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, iż decyzją z dnia 27 grudnia 2012r. podjął wypłatę emerytury na rzecz ubezpieczonej od dnia 22 listopada 2012r. w związku z ogłoszeniem w tym dniu w Dzienniku Ustaw z 2012r. poz. 1285 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. (sygn. akt K 2/2012). Począwszy

od dnia 22 listopada 2012r. utraciły moc prawną art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy emerytalnej ,w zakresie w jakim znajdowały zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku prac. Organ rentowy podnosił, iż Trybunał Konstytucyjny nie wskazał ani w wyroku, ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wyżej wskazanych przepisów. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. nie ma zastosowania do przypadającego przed 22 listopada 2012r. okresem zawieszenia emerytury na podstawie art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010r. w związku z art. 103a ustawy emerytalnej.

Wobec powyższego brak było – zdaniem organu rentowego – podstaw do wypłaty ubezpieczonej wyrównania emerytury zawieszanej w tym okresie.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona A. Z., domagając się jej zmiany, w części w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r. i nakazanie organowi rentowemu wypłaty emerytury za powyższy okres wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę zaległej miesięcznej raty.

Ubezpieczona uzasadniała swoje żądania nieprawidłowym stanowiskiem organu rentowego co do rzekomo bezwzględnie obowiązującej w polskim systemie prawa zasady oraz nieuprawnionego poglądu, zgodnie z którym fakt opublikowania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. w dniu 22 listopada 2012r. uniemożliwia zwrot zawieszonoego świadczenia przed tą datą.

Zagadnienie mocy wstecznej orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, stwierdzających niezgodność aktu normatywnego lub jego części z aktem wyższego rzędu było wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Zgodnie z poglądem przeważającym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, wyrok Trybunału Konstytucyjnego stwierdzający niezgodność przepisu ustawy z Konstytucją jest w zasadzie skuteczny ex tunc, tj. od dnia wejścia w życie zakwestionowanego przepisu, chyba że co innego wynika z jego sentencji.

Linia orzecznictwa Sądu Najwyższego wskazująca na działanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego ex nunc dotyczy wyłącznie wyroków Trybunału Konstytucyjnego, w których Trybunał wyraźnie określił skutki czasowe działania wydanego wyroku. Tymczasem w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. Trybunał jednoznacznie wskazał charakter swego orzeczenia i świadomie nie określił jego skutków w czasie (np. poprzez orzeczenie w wyroku odroczenia przez Trybunał Konstytucyjny utraty mocy niekonstytucyjnego przepisu).

Skoro Trybunał Konstytucyjny jednoznacznie wskazał charakter swego orzeczenia i świadomie nie określił jego skutków w czasie, zatem niekonstytucyjny przepis nie może funkcjonować do 22 listopada 2012r. tak jak uważa organ rentowy.

Zdaniem odwołującej się organ rentowy wstrzymał wypłatę jej emerytury od 1.10.2011r., a wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. ma działanie ex tunc, wobec tego organ ten ma obowiązek wypłacić wstrzymane świadczenia za okres od 1.10.2011 do 21.11.2012r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, powołując się na argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił uchylecia swojej wcześniejszej decyzji z dnia 13 października 2011r., w części w jakiej decyzja ta zawieszała prawo ubezpieczonej A. Z. do emerytury za okres od dnia 1 października 2011. do dnia 21 listopada 2012r. Podstawę prawną tej ostatniej decyzji stanowiły przepisy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wyrokiem z dnia 13 listopada 2012r. (sygn. akt K 2/12) Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż powyższe przepisy są niezgodne z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczył tej grupy osób ubezpieczonych, która nabyła prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009r. do 31 grudnia 2010r., a więc w okresie w którym ryzyko emerytalne nie obejmowało warunku rozwiązania stosunku pracy łączącego osobę ubezpieczoną z pracodawcą w momencie złożenia wniosku o emeryturę. Tę grupę ubezpieczonych wskazał wyraźnie Trybunał Konstytucyjny w pisemnych motywach swego wyroku. Dla tych ubezpieczonych ponowne wprowadzenie od 1 stycznia 2011r. warunku rozwiązania stosunku pracy jako warunku emerytalnego mogło stanowić zaskoczenia.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska organu rentowego, przedstawionego w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, zgodnie z którym przepisy uznane przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 13.11.2012r. za niezgodne z ustawą zasadniczą mogą stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia o indywidualnych sprawach obywateli także po ogłoszeniu tego wyroku w Dzienniku Ustaw. Art. 28 ustawy z 16.12.2010r. oraz art. 103a ustawy emerytalnej utraciły bowiem moc- jako normy nie spełniające standardów konstytucyjnych – ex tunc, a więc od momentu wprowadzenia ich do porządku prawnego, co słusznie podnosiła ubezpieczona w swoim odwołaniu. Zarówno zatem Sąd rozstrzygający niniejszą sprawę, jak i organ rentowy nie mogą opierać swoich rozstrzygnięć na przepisach wyłączonych z mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z porządku prawnego.

Ubezpieczona A. Z. nabyła prawo do emerytury od dnia 1 września 2010r. (decyzja ZUS z 8.10.2010r. – k. 45 akt emerytalnych). A zatem w okresie, w którym ryzyko emerytalne nie obejmowało warunku rozwiązania stosunku pracy. Należy więc ona do tej grupy ubezpieczonych, wobec których wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. znajduje zastosowania.

Powyższe motywy uzasadniały zatem zmianę zaskarżonej decyzji na podstawie art. 477¹⁴§2 K.p.c. w związku z powołanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, poprzez zobowiązanie organu rentowego do wypłaty ubezpieczonej wstrzymanej emerytury za okres od 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r.

W punkcie II wyroku na podstawie art. 477¹⁰ §2 K.p.c. Sąd Okręgowy przekazał organowi rentowemu do rozpoznania żądanie ubezpieczonej wypłaty odsetek ustawowych od świadczeń emerytalnych należnych jej za powyższy okres. Tego rodzaju rozstrzygnięcie uzasadnione było tym, iż do dnia wyrokowania nie została przez organ rentowy wydana merytoryczna decyzja orzekająca o żądaniu odsetek od wstrzymanej emerytury.

Na oryginale właściwy podpis.